

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Lyceum Ieper eerste graad te IEPER

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	34512-34521-128017
Instellingsnummer	128017
Instelling	Lyceum Ieper eerste graad
Directeur	Bernard CAULIEZ
Adres	Maloulaan 2 - 8900 IEPER
Telefoon	057-20.00.62
Fax	057-20.79.22
E-mail	lyceum@smsi.be
Website	http://www.lyceumieper.be
Bestuur van de instelling	VZW Sint-Maartensscholen Ieper
Adres	Augustijnenstraat 60 - 8900 IEPER
Scholengemeenschap	SGKSO Sint-Maartensscholen Ieper
Adres	Augustijnenstraat 58 - 8900 IEPER
CLB	Vrij CLB Ieper
Adres	Bukkersstraat 38 - 8900 IEPER
Dagen van het doorlichtingsbezoek	24-11-2014;25-11-2014;01-12-2014;02-12-2014;03-12-2014;04-12-2014;05-12-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	05-12-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	19-01-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Gino MALFAIT
Teamleden	Henk FORIERS, Marina DROESSAERT, Serge SAUBAIN, Erik VAN NIEUWENHUYZE, Marie-Rose VAN NOOTEN, Vinciane VANDERHEYDE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Aardrijkskunde in de A-stroom (leerplan D/2008/7841/038).....	8
3.1.1.2 Muzikale opvoeding in de A-stroom (leerplan D/2009/7841/029).....	9
3.1.1.3 Natuurwetenschappen in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)	11
3.1.1.4 Nederlands in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/016)	12
3.1.1.5 Socio-economische initiatie (SEI) in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)	14
3.1.1.6 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	15
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	16
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	17
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	19
4.1 Leerbegeleiding	19
4.2 Evaluatiepraktijk.....	20
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	22
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	24
6.1 Wat doet de school goed?.....	24
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	25
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het college en het lyceum van Ieper liggen in het stadscentrum en hebben een lange geschiedenis in het aanbieden van algemeen secundair onderwijs. In 2011 werd een fundamentele beslissing genomen die op 1 september 2013 werd doorgevoerd, met name de omvorming van beide scholen tot een pedagogische eenheid. Deze operatie werd grondig voorbereid, met veel aandacht voor communicatie en degelijke informatie naar alle betrokkenen. De vele energie die in de totstandkoming van de pedagogische eenheid is geïnvesteerd, heeft resultaten opgeleverd. De pedagogische eenheid groeit alsmaar verder op een solide basis die door de schoolleiding weloverwogen en gezamenlijk is vastgelegd. In deze vastlegging is ook veel tijd geïnvesteerd in dialoog met het schoolbestuur om de nieuwe pedagogische eenheid krachtig te verankeren in de scholengemeenschap.

De pedagogische eenheid organiseert haar eerste graad in het lyceum, de leerlingen van de bovenbouw volgen onderwijs in het college. Deze locaties liggen op wandelafstand, maar hebben voor het schoolleven toch een aantal organisatorische consequenties zoals de zogenoemd 'gedeelde' leraren. De schoolleiding spant zich in om deze praktische hindernissen te beperken en zo goed als mogelijk op te lossen.

De pedagogische eenheid wordt bestuurd vanuit een krachtig leiderschap, gebaseerd op een kwaliteitsvolle visie die voor de eerste graad gebundeld is in het drieluik 'compagnie, comfort, kompas' en 'in dialoog met talent' voor de bovenbouw. De beleidsvoering is vastgelegd in een dynamisch schoolwerkplan dat een haalbaar aantal prioriteiten bevat voor een of meerdere schooljaren. Daarmee vormt het schoolwerkplan de partituur voor de volledige werking van de jonge pedagogische eenheid. Voor de constructie van dit schoolwerkplan is men niet over een nacht ijs gegaan. Gesprek en discussie in tal van overlegorganen hebben een grote betrokkenheid teweeg gebracht en resulteren in een gedragen besluitvorming. Vooral de gemeenschappelijke pedagogische raad is daarbij uitgewerkt als een vitaal forum voor het collectief vastleggen van belangrijke beslissingen.

Voorts ziet de schoolleiding de vakgroepen als een hoeksteen voor het concretiseren van haar beleid. Uit de doorlichting blijkt de degelijke sturing van deze vakgroepen, zowel naar organisatie, inhoud als opvolging. Hoewel er vakgroepgebonden verschillen optreden, kan gesteld worden dat leerplanstudie, reflectie over het geboden vakkenonderwijs en collegiale afstemming de hoofdtoonaard vormen van deze samenkomsten. De schooldoorlichting toont aan dat het investeren in vakgroepwerk, gekoppeld aan de professionaliteit en het engagement van het schoolteam, positieve resultaten oplevert.

Inzake het erkenningsonderzoek werd de focus geplaatst op een ruim aantal vakken uit de basisvorming alsook het specifiek en complementair gedeelte van een behoorlijk aantal structuuronderdelen. De leerplanrealisatie voldoet voor alle onderzochte vakken. Ook de materiële uitrusting voor het vakkenonderwijs werd als een sterk punt genoteerd.

Voor wat de onderwijsprocessen betreft, werd de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk onder de loep genomen. Het sleutelen aan kwaliteitsverhoging van deze items maakt eveneens deel uit van het schoolwerkplan. Uit het merendeel van de vakverslagen blijkt dat zowel de preventieve als curatieve leerbegeleiding ter harte wordt genomen. De pedagogische eenheid heeft voor dit onderwijsproces in vergelijking met de vorige schooldoorlichting (2004) een heus en positief parcours afgelegd. De evaluatiepraktijk zit in een leerplangerichte fase van onderzoeken, uittesten en vernieuwen. Het dynamiseren van dit proces levert winst op voor het vakkenonderwijs. De school worstelt evenwel nog met het eindpunt van de evaluatiepraktijk, met name de delibererende klassenraad. Uitgestelde beslissingen in de eerste graad zijn er niet en recent ook niet meer in de tweede graad. In de derde graad daarentegen is het aantal uitgestelde beslissingen nog aanzienlijk, veelal bepaald door een eenzijdige doorweging van een of twee vakken. Dit zorgt er ook voor dat de advisering voor verbetering vatbaar is. Het adviseren vanuit een enge kijkwijze levert immers een te beperkt beeld op van de individuele leerling en kan een belemmering of hypotheek vormen voor een goed vervolg van de schoolloopbaan.

Hoewel de visie van de schoolleiding de evaluatiepraktijk in een juist daglicht stelt, slaagt men er niet in om het koesteren van bepaalde achterhaalde en soms gedateerde opvattingen inzake evalueren weg te werken. Dit is in strijd met de regelgeving over uitgestelde beslissingen conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 19/07/2002 betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs artikel 37 paragraaf 2. Omzendbrief SO 64 rubriek 10.1.4. De onderwijsinspectie vertrouwt evenwel op het sterk beleidsvoerend vermogen van de school om deze inbreuk tegen de regelgeving weg te werken.

Het beleidsvoerend vermogen van de schoolleiding werkt ook stimulerend voor wat de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne betreft. Het onderzoek etaleert de efficiënte wisselwerking tussen de preventieadviseur van de scholengemeenschap, de lokale preventieadviseurs en de schoolleiding. De sterke betrokkenheid en strikte opvolging door de directie zorgt ervoor dat permanente zorg voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne een vaste attitude is geworden.

Zowel vanuit het erkenningsonderzoek als het kwaliteitsonderzoek is ook vastgesteld dat de schoolleiding kwaliteitszorg daadwerkelijk hanteert als een werk- en toetsinstrument. Samen met het aanbieden van een brede en harmonische vorming voor de leerlingen alsook de inzet voor het welbevinden van alle participanten vormen dit belangrijke troeven voor de toekomst van de jonge pedagogische eenheid. De schooldoorlichting wordt voor de drie schoolnummers van de pedagogische eenheid afgesloten met een gunstig advies.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	aardrijkskunde, muzikale opvoeding, natuurwetenschappen, Nederlands	
Graad 1 Grieks-Latijn	aardrijkskunde, muzikale opvoeding, natuurwetenschappen, Nederlands	
Graad 1 Latijn	aardrijkskunde, muzikale opvoeding, natuurwetenschappen, Nederlands	
Graad 1 Moderne wetenschappen	aardrijkskunde, muzikale opvoeding, natuurwetenschappen, Nederlands	socio-economische initiatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Aardrijkskunde in de A-stroom (leerplan D/2008/7841/038)

Voldoet

Het aanbod is sterk leerplangericht en volledig. De uitrusting is voortreffelijk en wordt gericht aangewend. De evaluatie is voldoende betrouwbaar. De leerbegeleiding is sterk uitgewerkt.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	In de beide leerjaren komen alle thema's aan bod. De meeste doelstellingen worden sterk leerplangericht uitgewerkt. Het terreinwerk krijgt de vereiste tijdsbesteding en een passende vormgeving om de bijhorende doelstellingen te realiseren. Het aanbod kent een grote diepgang voor verschillende basisdoelstellingen en wordt in het eerste leerjaar nog aangevuld met verdieping. Vooral voor 'Klimaat en vegetatie' wordt een groter deel aangeboden dan vooropgesteld in de leerlijn over de leerjaren heen. Dit zet de realisatie van het laatste thema 'Bebouwing en bevolking' in de meeste klasgroepen onder druk omdat er te weinig lestijd rest voor een kwaliteitsvolle behandeling. De aandacht voor actualiteit wordt in beide leerjaren verwerkt in een thuisopdracht voor de leerlingen. Hierdoor vervult het weinig de functie die het leerplan beoogt.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De minimale materiële vereisten zijn aanwezig. Het vaklokaal is doordacht ingericht en goed aangekleed. Naast de ICT-uitrusting voor frontaal gebruik, zijn in het ruime lokaal ook computers ter beschikking van de leerlingen. Het geregeld gebruik ervan levert een aanzienlijke bijdrage tot het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen ICT. Enkele wekelijkse lestijden zijn ingeroosterd in een naburig lokaal waar een basisuitrusting met dataprojector, internettoegang en de wandkaarten aanwezig is.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie gebeurt op basis van toetsen, taken en examens. De school kiest ervoor om parate kaartkennis enkel te evalueren binnen het dagelijks werk. Daardoor is het aandeel van de bevraging over de andere onderdelen van het leerplan in het dagelijks werk in sommige klasgroepen veeleer beperkt. Dit vermindert de functie van de evaluatie als informatiebron voor de leerbegeleiding. Alle klasgroepen leggen eenzelfde examen af. De vragen zijn duidelijk geformuleerd en voorzien van een duidelijke puntentelling. Met een variatie aan vraagvormen, veelal gebaseerd op atlasgebruik en bijkomend bronnenmateriaal, toetst men overwegend de mate waarin de leerlingen de doelstellingen bereiken. De meeste vragen zijn afgestemd op het juiste beheersingsniveau. Toch hebben een aantal vragen uitsluitend betrekking op terminologie en classificatie zonder koppeling aan een leerplandoel. De examens bevatten zowel eenvoudige als moeilijker vragen over de basisdoelen. Bijkomende vragen over de verdieping maken het geheel vrij uitdagend. In enkele gevallen gebeurt de correctie in functie van een vooropgesteld antwoord en formulering en leveren zinvolle alternatieven geen punten op.

Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerlingen beschikken over een atlas en goed gestructureerd cursusmateriaal dat afgestemd is op de eigen omgeving. Ook het terreinwerk wordt ondersteund met duidelijk bronnenmateriaal. Door middel van onderwijsleergesprekken op basis van geprojecteerde bronnen, afgewisseld met leerlingactieve werkvormen, verwerken de leerlingen de inhoud. Met ICT-opdrachten verkennen ze verschillende maatschappelijk relevante online toepassingen. De leerlingen weten goed wat van hen verwacht wordt bij toetsen en examens. Ze maken zelf een inhoudstafel van de cursus om inzicht te krijgen in de structuur ervan. Duidelijke afspraken, studietips en stappenplannen leiden hen bij hun voorbereiding voor toetsen en examens. De leerlingen kunnen rekenen op feedback. De vakgroep is nog zoekende naar een strategie en naar instrumenten om de leerling te laten reflecteren over het resultaat van zijn leerproces en om de informatie daaruit te koppelen aan de klassikale en individuele leerbegeleiding.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De vakgroep werkt formeel en informeel samen over de graden heen. Hij vormt zo een professionele leer- en werkgemeenschap die op basis van leerplanstudie cursusmateriaal, terreinwerk, opdrachten en examens ontwikkelt. Input vanuit nascholingen, reflectie en overleg leiden tot een gericht, dynamisch traject met continue aanpassingen om de leermiddelen en het gebruik ervan te optimaliseren.

3.1.1.2 Muzikale opvoeding in de A-stroom (leerplan D/2009/7841/029)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Dit blijkt uit een voldoende leerplangericht onderwijsaanbod. De evaluatiepraktijk zit in een interessante fase van reflecteren en vernieuwen.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Muzikale opvoeding wordt aangeboden binnen de basisvorming van de eerste graad en in het complementair gedeelte van de tweede graad. De leerplandoelstellingen muzikale opvoeding worden in voldoende mate gerealiseerd. De grondige reorganisatie tot de pedagogische eenheid heeft zoekwerk meegebracht naar gelijkgerichtheid binnen het muziekonderwijs. Uit gesprekken en nazicht van documenten blijkt dat de eerste fase van deze ingrijpende verandering, namelijk het op elkaar afstemmen, goed is verlopen. Daarmee is de basis gelegd voor de verdere uitbouw van een collegiaal gedragen en kwaliteitsvol muziekonderwijs. De planningsdocumenten brengen vooral een weergave van de inhoud van de leerboeken. Ze worden nog niet opgevat als werkinstrumenten die aanzetten tot individuele en collectieve reflectie over het geboden muziekonderwijs. Binnen de lessen muzikale opvoeding wordt met resultaat ingezet op een evenwichtige behandeling van de verschillende muzikale omgangsvormen. Bij het spreken en zingen wordt aandacht besteed aan de houding en de ademhaling. Via een aantal creatieve opdrachten die in relatie staan tot de behandelde thema's, wordt gewerkt aan het realiseren van de leerplandoelstellingen die handelen rond muzikale creativiteit. Deze activiteiten worden goed georganiseerd, onder meer door het inzetten van een stappenplan. De leerlingen genieten van het gezamenlijk muziek maken. De aandacht voor muzikale expressie kan nog opgetild worden. Het muziekbeluisteren is krachtig uitgewerkt. Er wordt een breed gamma aan muzieksoorten en stijlen aangeboden en dit vanuit een verkennend perspectief. De kennismaking met instrumenten, stemmen, vocale en instrumentale ensembles en formaties is inzake representatieve luister- en kijkfragmenten een voorbeeld van goede praktijk.
---	---

Het muziekonderwijs voorziet ook in online-aangeboden lesmateriaal dat goed aansluit bij de eigenlijke lessen en een zinvolle implementatie oplevert van ICT binnen het muziekonderwijs.

Spreken over muziek als realisatie van de leerplandoelstellingen rond het verwoorden, krijgt een invulling via diverse activiteiten die gekoppeld zijn aan de behandelde thema's. Het geboden muziekonderwijs maakt voldoende linken met de actuele samenleving. Ter kennismaking met het concertpodium is er ook samenwerking met de stedelijke cultuurdienst voor het organiseren van concerten. Bepaalde lesonderwerpen hebben ook een vakoverschrijdend effect zoals de lesmomenten rond het zorgvuldig omgaan met geluid en gehoor. In de tweede graad wordt onder meer ook met diepgang gewerkt rond de link van muziek met andere kunsten. Deze interdisciplinaire lessen bieden handvatten naar het esthetica-onderwijs binnen de derde graad.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk vertrekt qua organisatie vanuit afspraken die het resultaat zijn van overleg tussen de schoolleiding en de vakgroep.

De leerlingen worden goed geïnformeerd over de inhoud van de evaluatie.

De resultaten zijn behoorlijk tot zeer goed.

Inzake de invulling van de evaluatiepraktijk zit de vakgroep in een fase van onderzoeken en uitproberen. De vakgroep sluit op deze manier ook aan bij een prioritair actiepunt dat op schoolniveau is vastgelegd.

Het is belangrijk om de permanente evaluatie alsmaar sterker te hanteren als een hoeksteen van het leerproces.

De formulering van de evaluatiecriteria voor de muziekpraxis is nog niet helemaal uitgezuiverd alsook het vastleggen van de vakgebonden attitudes. Het is evenzeer van groot belang om bij de verfijning van de evaluatiepraktijk de haalbaarheid te bewaken, gelet op het ruim aantal lesgroepen en het groot aantal leerlingen.

De evaluatiedocumenten zijn duidelijk qua vraagstelling en er worden soms schrijftips meegegeven. Een puntenverdeling is voorzien en de correcties zijn zorgvuldig. Leraargebonden kan het gebruik van klinkende muziek als vertrekpunt bij de vraagstelling nog versterkt worden.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerbegeleiding is degelijk voor wat de instructie betreft. Het aangeboden lesmateriaal is heel kwaliteitsvol en goed afgestemd op de leerplanbehandeling. De muzikles is opgebouwd met variatie aan muzikale omgangsvormen. Het lestempo is goed afgestemd op de lesgroepen.

Uit observaties en gesprekken blijkt dat de leerlingen graag naar de muzikles komen. Er wordt geïnvesteerd in het herhalen van de leerstof en het benutten van de reeds verworven kennis. De leraren maken goed gebruik van een digitaal bordboek. Daarnaast stellen zij op een digitaal leerplatform ook behandeld of nieuw lesmateriaal ter beschikking van de leerlingen.

De sociale en emotionele begeleiding binnen het muziekonderwijs is goed. De leerlingen krijgen aanmoediging en bevestiging, en dat binnen een veilig en aangenaam leerklimaat.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Het muzieklokaal in het Lyceum is ruim en de akoestiek is goed. Het schoolmeubilair is degelijk, ook ergonomisch. Naast een lesplatform is er de noodzakelijke ruimte voor de muziekpraxis. Er zijn voldoende muziekinstrumenten om te musiceren in flexibele en gemengde bezetting. Er is ruimschoots voorzien in ICT-mogelijkheden en er zijn een behoorlijk aantal hoofdtelefoons voorradig ten behoeve van het individueel muziekbeluisteren. Dit vormt een meerwaarde in het leerproces.

Het muzieklokaal in het college is ruim en voorziet in de minimale materiële vereisten van het leerplan.

De verdere uitbouw tot een volwaardig muzieklokaal vormt onderwerp van gesprek tussen de vakgroep en de schoolleiding. Het verdient aanbeveling om deze muziekzolder verder in te richten als een uitnodigende en inspirerende ruimte voor muziekeducatie.

**Professionalisering
Deskundigheidsbevordering**

De schoolleiding stimuleert de vakgroepwerking aanzienlijk. De vakgroep heeft momenteel, na de vorming van de pedagogische eenheid, de verkennende fase achter de rug. Daardoor kan de focus binnen het vakoverleg nu gericht worden op de collectieve en verdiepende leerplanstudie van beide graden. Omwille van de verticale leerlijn, maar evenzeer om de wisselwerking tussen de kunstzinnige vakken op school te stimuleren en te inspireren, is het aangewezen om per schooljaar een gezamenlijk overleg te organiseren met de collegae plastische opvoeding en esthetica.

3.1.1.3 Natuurwetenschappen in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden kwaliteitsvol gerealiseerd. De infrastructuur en de uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie. De evaluatie is afgestemd op de leerplandoelstellingen en de leerlingen worden goed begeleid.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden volledig en evenwichtig aangeboden. In het aanbod staan de doelstellingen over wetenschappelijke vaardigheden en over wetenschap en samenleving centraal. Het onderwijs is gericht op natuurwetenschappelijke vorming en speelt sterk in op de intrinsieke nieuwsgierigheid van de jonge leerlingen. De lessen starten vanuit de beginsituatie en de voorkennis van de leerlingen. De leerinhouden worden visueel ondersteund door demonstratieproeven en multimediatoepassingen.

De leerstrategieën uit het leerplan worden vertaald naar de praktijk. De leerlingen krijgen veel kansen om de essentiële stappen van de natuurwetenschappelijke methode in te oefenen. Ze leren de microscoop hanteren en voeren een kwaliteitsvolle biotoopstudie uit. In een aantal specifieke opdrachten ontwikkelen ze ICT-vaardigheden. Het nagestreefde beheersingsniveau is hoog.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De beschikbare infrastructuur en de leermiddelen ondersteunen de leerplanrealisatie en ze worden efficiënt ingezet. De integratie van ICT in het onderwijsproces is voorbeeldig. De school schept financiële ruimte om de uitrusting optimaal af te stemmen op de vereisten van de leerplannen en op hedendaags onderwijs. De vernieuwde wetenschapslokalen vormen een aangename leer- en werkomgeving en hebben een actuele uitstraling.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leerlingenevaluatie is representatief voor de leerinhouden en ze vertrekt vanuit de leerplandoelstellingen. De leerplandoelstellingen komen evenwichtig aan bod in de evaluatie. De vraagstelling peilt naar kennis, vaardigheden en inzicht. In het cijfer voor dagelijks werk wordt twintig procent toegekend aan attitudes. Hierbij worden echter geen vak- en leerplangebonden attitudes geëvalueerd, maar wel orde en gedrag.

De opgaven van toetsen en examens zijn gevarieerd en helder geformuleerd. Ze worden gekaderd in levensechte en relevante contexten. De evaluatiecriteria zijn transparant en de leerlingen weten hoe hun rapportcijfer tot stand komt. Er zijn weinig tekorten op jaarbasis. De leerlingresultaten in combinatie met het aanbod en de evaluatiepraktijk tonen aan dat een meerderheid van de leerlingen de leerplandoelstellingen bereikt.

Leerbegeleiding Tijdens de lessen krijgen de leerlingen veel gelegenheid tot actieve inbreng.
Preventief Zowel de preventieve als de curatieve leerbegeleiding is sterk. De lesopbouw en
Curatief het aangeboden cursusmateriaal zijn ondersteunend en gestructureerd. De leerlingen krijgen veel studietips en aanwijzingen over hoe ze de leerinhouden best verwerken. Ze beschikken over samenvattende bordplannen en leren een vademecum en begrippenlijsten aanleggen. Op toetsen en examens weten de leerlingen wat van hen wordt verwacht. Remediëring en feedback zijn afgestemd op zowel klassikale als individuele noden. Via hun planningsagenda leren de leerlingen het eigen leerproces bewaken. De leerlingenagenda, het digitale platform en de oudercontacten worden benut om met de ouders te communiceren over studieresultaten en remediëringsacties.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepen wetenschappen vertrekken vanuit een visie die gericht is op het
Beginsituatieanalyse aanbieden van leerlinggericht en motiverend onderwijs. De organisatie van de
Vorming vakgroepwerking vertrekt van de behoeften van de betrokken leraren. De
Overleg recente herschikking van het onderwijsaanbod op beide campussen en de vernieuwing van de wetenschapslokalen vormden een grote uitdaging, die met veel inzet van alle betrokkenen succesvol is verlopen. De professionele samenwerking en de vakdeskundigheid van de leraren wetenschappen leiden tot een kwaliteitsvol onderwijsproces. De vakgroepen beschikken over een groot reflecterend vermogen.

3.1.1.4 Nederlands in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/016)

Voldoet

De vakgroep heeft aandacht voor een vaardigheidsgericht aanbod en een diepgaande realisatie van de leerplandoelstellingen en de eindtermen.

Onderwijsaanbod De eindtermen en leerplandoelstellingen worden doorgaans evenwichtig
Volledigheid aangeboden en in voldoende mate gerealiseerd. De onderwijsaanpak is
Evenwicht aangepast aan de verwachtingen zoals gesteld in de leerplandoelstellingen en de
Beheersingsniveau eindtermen. De componenten taalvaardigheid, taalbeschouwing en aanzet tot
Samenhang literaire competentie via leesplezier worden geïntegreerd en complementair aangeboden. Het uitwisselen van ideeën en lesmateriaal zorgt voor een gevarieerde en gelijkgerichte invulling van het onderwijsaanbod.

De leraren slagen erin de taalvaardigheid van de leerlingen uit te breiden en te verfijnen. Het aangeboden lesmateriaal sluit aan bij de actualiteit en biedt kansen tot communicatieve interactie. De leesvaardigheid van de leerlingen wordt sterk ontwikkeld. Ze verwerven inzicht in aspecten van communicatie zoals tekstsoorten, tekstkenmerken en taalregisters. De schrijfvaardigheid is minder uitdagend ingevuld. De taalbeschouwing wordt nog te vaak geïsoleerd aangeboden en te weinig reflecterend als onderbouwing van schrijf oefeningen binnen een schrijfproces. De reflectie over de taalbeschouwelijke component in de spreek- en schrijfproducten gebeurt doorgaans door de leraren. Het taalbeschouwelijke reflecteren op taal door de leerlingen verloopt nog niet vlot in alle lessen.

De werkvormen zijn gevarieerd.

Er is voldoende aandacht voor de strategische vaardigheden.

Sterk zijn onder andere de enthousiaste en gelijkgerichte aanpak van de leraren, de invulling van de opdrachten voor de leesportfolio en het stimuleren van het leesplezier via de schoolbibliotheek.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over voldoende leermiddelen voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. De klaslokalen zijn uitgerust met de minimale materiële vereisten van het leerplan. De leraren zetten het aanwezige didactische materiaal en de schooluitrusting efficiënt in.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is gespreid. De vakgroep maakte afspraken over het evalueren van de vaardigheden. Een duidelijke link tussen de opdrachten en de leerplandoelstellingen of eindtermen is nog onvoldoende zichtbaar.
	De evaluatie van kennis en vaardigheden bevat soms nog overlappingsen. Spelling en woordenschat worden in examenvragen zowel onder kennis, taalbeschouwing als vaardigheden uitgebreid geëvalueerd. Deze versnippering verhindert een evenwichtige beoordeling van de schrijfvaardigheden. Hier kan de vakgroep nog bijsturen. De attitudes voor dagelijks werk zijn eerder op het gedrag van de leerling dan op het vak gericht. Vakgebonden attitudes, die in het leerplan een uitdrukkelijke plaats opeisen, worden zelden opgenomen. Om het leerproces van de leerlingen in kaart te krijgen, is een transparant overzicht over de kennis, vaardigheden en attitudes nodig. Hier liggen voor de vakgroep nog uitdagingen om tot een evenwichtigere beoordeling te komen. Wel werken de leraren reeds met vorderingsfiches die een beeld geven van de groei inzake vaardigheden bij de individuele leerling.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leraren werken taakgericht en systematisch. De OVUR-aanpak (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren) stuurt de uitvoering van taaltaken.
	De leerlingen worden in voldoende mate aangestuurd en begeleid. Ze leren studeren volgens de aangeleerde drie-stappen-methode (cursus leerklaar maken, leren en herhalen). Daarnaast leren ze eveneens hoe de verschillende vakonderdelen te studeren. Bij het werken met feedback, strategieën, vorderingsfiches en schrijfkaders wordt van de leerling zelfstandigheid verwacht om zich de geschikte referentiekaders eigen te maken. Tijdens de lessen wordt de klassikale feedback, aansluitend bij de foutenanalyse, nog onvoldoende benut om het individuele leerproces van de leerlingen bij te sturen en kansen te bieden om foute redeneringspatronen te ontdekken of te verklaren. De vorderingsfiches brengen de evolutie van de vaardigheden (schrijven, lezen, luisteren en lezen) van elke individuele leerling in kaart. De leraren hebben op die manier zicht op het leerproces en begeleiden aangepast. De leerling wordt ondersteund naargelang de noden.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Voor het eerst werd dit schooljaar in het eerste leerjaar de talige beginsituatie van de leerlingen via een TAS-toets (taalvaardigheidstoets aanvang secundair) gemeten. Deze screening wordt voorlopig als gegevensverzameling gebruikt. De afstemming van twee schoolculturen naar één vakvisie, de vlotte samenwerking, de inzet en de collegiale ondersteuning in een veilig werkklimaat resulteren in een sterke horizontale vakgroepwerking.
	De vakgroep vergaderde de laatste jaren intens, zowel formeel als informeel. De leraren werken toekomstgericht aan een doeltreffende evaluatie en aan het uitbouwen van de meest efficiënte onderwijsaanpak.

De vakgroep staat open voor vormen van interne en externe ondersteuning, o.a. de pedagogische begeleiding. Het overleg met de vakcoördinatoren van de tweede en derde graad bewaakt de afstemming op doorstroming en leerlijnen. Via hosting wordt geprobeerd om de aansluiting tussen basisonderwijs en eerste graad secundair vlot te laten verlopen.

3.1.1.5 Socio-economische initiatie (SEI) in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate en met de nodige diepgang gerealiseerd. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De realisatie van de leerplandoelen is volledig, evenwichtig en samenhangend. De drie contexten die het leerplan vooropstelt worden evenwichtig behandeld. Ook de doelstellingen inzake onderzoekend leren komen voldoende aan bod. De door het leerplan gevraagde dwarsverbindingen tussen SEI en Wetenschappelijk werk (WW) worden gerealiseerd door twee gemeenschappelijke projecten, waarbij zowel de kennismaking met de verschillende vakdomeinen als het oriënterende aspect aan bod komen. Het beheersingsniveau is hoog doordat de leraren de theorie in betekenisvolle contexten plaatsen en voortdurend inspelen op de actualiteit. Ze vullen het leerboek daartoe waar nodig aan met relevant eigen materiaal. Het realiteitsgehalte van de leerstof wordt nog verhoogd door de deelname aan een bedrijfsspel.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school voldoet ruimschoots aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. In het vaklokaal, waar alle lessen SEI plaats hebben, beschikken de leerlingen elk over een eigen computer met de nodige software en een internetaansluiting. Daarnaast bieden extra banken en stoelen de mogelijkheid om bepaalde leerinhouden aan te brengen via onderwijsleergesprekken of meer activerende werkvormen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De meeste leerlingen halen behoorlijke tot goede resultaten voor SEI. De evaluatie is representatief voor het geheel van de leerplandoelen. De leraren waken over een correcte spreiding van de vragen over de behandelde leerstof. De evaluatie van het dagelijks werk gebeurt aan de hand van toetsen en taken. De examens bevatten zowel kennis- als eenvoudige toepassingsvragen. De vraagstelling is doorgaans goed qua niveau en sluit zowel aan bij de lespraktijk als de actualiteit. Ze worden bevraagd in functionele contexten. De toetsen en proefwerken zijn verzorgd opgesteld en bevatten een puntenverdeling per vraag.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het leerklimaat is aangenaam en veilig. De onderwijsleergesprekken laten voldoende ruimte voor inbreng en interactie vanwege de leerlingen. Tijdens de lessen krijgen ze ook de mogelijkheid om de behandelde leerplandoelen individueel in te oefenen en toe te passen via opdrachten op de computer. De leraren leveren heel wat inspanningen op het vlak van preventieve leerbegeleiding, en maken hierbij onder meer gebruik van het elektronisch leerplatform. Leerlingen maken samenvattingen, leggen begrippenlijsten aan en krijgen extra oefeningen aangeboden. De te kennen leerstof voor toetsen en examens wordt op voorhand duidelijk afgebakend. De leerlingen verbeteren toetsen en taken aan de hand van een verbeterleutel. Ook de examens kunnen de leerlingen nadien inkijken. Leerlingen met blijvende problemen voor economie worden met behulp van de studiefiche nader opgevolgd.

Deskundigheidsbevordering	De leraren en de vakgroep zijn professioneel en geëngageerd. De vakgroepwerking berust zowel op formele als op informele contacten. De vakgroepvergaderingen worden niet alleen benut om praktische afspraken te maken, maar ook om het eigen vakdidactisch handelen in vraag te stellen. De vakgroep heeft diverse leerlijnen uitgewerkt, en waakt over de horizontale samenhang in de leerplanrealisatie en evaluatie.
<i>Overleg</i>	

3.1.1.6 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	In het schooljaar 2010-2011 ontwikkelden beide scholen een gezamenlijke aanpak voor de geactualiseerde VOET. Ze werkten een visie uit die gebaseerd is op hun pedagogisch project en die inspeelt op de eigenheid van het leerlingenpubliek in beide vestigingen. Er is een planning uitgewerkt waarin zowel de gemeenschappelijke stam, leren leren als de contexten zijn opgenomen. De meeste VOET worden nagestreefd via lesvervangende projecten, maar een aantal contexten krijgen specifieke invulling via de vakken.
Doelgerichtheid	

In de eerste graad worden de contexten 'Lichamelijke gezondheid en veiligheid', 'Mentale gezondheid' en 'Sociorelationele ontwikkeling' gekoppeld aan de schoolaccenten 'Compagnie' en 'Comfort'. Ze worden gedragen door een aantal jaar- en graadgebonden projecten. De terugkoppeling van deze projecten aan VOET gebeurt sinds kort meer systematisch, zodat hiaten of overlappingsen kunnen opgespoord en bijgestuurd worden. Zo zijn er initiatieven gepland om de invulling van de context 'Socio-relacionele ontwikkeling' te versterken.

De projecten en de aanpak binnen een aantal vakken van de bovenbouw zijn gericht op de contexten rond samenleving en duurzame ontwikkeling. De registratie van de nagestreefde VOET kan kwaliteitsvol gebeuren omdat ze in overleg tot stand komt en zich per initiatief richt op een beperkt aantal eindtermen. Het registratiedocument bevat daardoor bruikbare informatie om de VOET-werking doelgericht bij te sturen. Om binnen leren leren enkele hiaten weg te werken startte de school een actieplan op rond plannen, evalueren, remediëren en motiveren. Zij plant ook bijkomende initiatieven binnen de context Socio-economische samenleving, die nu hoofdzakelijk gekoppeld is aan de pool economie.

Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert adequaat. In beide vestigingen is de adjunct-directeur verantwoordelijk voor het opvolgen van de inspanningsverplichting rond VOET. Het VOET-beleid wordt mee uitgetekend door de gemeenschappelijke pedagogische raad, waarin alle vakgroepen vertegenwoordigd zijn. Geregelde communicatie, duidelijke richtlijnen en aansturing van de vakgroepen hebben de voorbije jaren gezorgd voor een breed draagvlak bij het lerarenteam. De schoolleiding staat open voor nieuwe initiatieven en projecten en ondersteunt de leraren bij de koppeling ervan aan de VOET.
Doeltreffendheid	De evaluatie van de projecten gebeurt systematisch, maar ze is niet expliciet gekoppeld aan de VOET. Daardoor worden niet alle aspecten van de VOET-werking geëvalueerd. De toegenomen bewustwording leidt er wel toe dat inhoudelijke bijsturingen meer dan vroeger op de VOET-werking gericht worden. De scholen beschikken nog niet over een strategie voor de evaluatie en bijsturing van de VOET-bijdragen door de vakken.

Ontwikkeling	Het directieteam gaat in op de VOET-nascholingen die de begeleidingsdienst aanbiedt. De professionalisering van het lerarenteam werd tot nog toe sterker geënt op de projectwerking dan op de inspanningsverplichting rond VOET. Voor een aantal projecten die sterk de VOET-werking onderbouwen, volgen individuele leraren of afgevaardigden van vakgroepen gerichte vorming. De vakgroepen krijgen voor de VOET-werking ondersteuning door de respectieve pedagogische begeleiders.
Uitvoering Politiek-juridische samenleving	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij alle leerlingen nagestreefd. Deze context wordt vooral in de bovenbouw uitgewerkt. De eindtermen rond participatie en besluitvorming komen aan bod in de werking van de leerlingenraad en in projecten rond verkiezingen. Ze kaderen in de schoolcultuur van participatieve besluitvorming. Zowel het toneel- als het krantenproject dragen sterk bij tot het nastreven van de eindtermen over media. De eindtermen over rechten en plichten, democratie en mondialisering worden nagestreefd tijdens een aantal specifieke activiteiten (schrijfactiviteiten voor mensenrechten, externe sprekers, VN-project...). Vooral de vakken geschiedenis en Nederlands dragen sterk bij tot de invulling van deze context.
Mentale gezondheid	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij alle leerlingen nagestreefd. Hoewel ook de bovenbouw aandacht besteedt aan de mentale gezondheid van de leerlingen, wordt deze context vooral in de eerste graad sterk uitgewerkt. In de klasgroepen wordt geregeld aandacht besteed aan het omgaan met emoties en problemen. De leerlingen worden bevraagd over hun welbevinden en een aantal initiatieven zet in op het versterken van de klassfeer. Recentelijk verscherpte de school haar werking rond pesten en vooral cyberpesten. Gekoppeld aan het vak natuurwetenschappen is er een specifiek project rond het leren omgaan met de eigen ontwikkeling en met relaties. In een waaier aan middagactiviteiten en een aantal culturele initiatieven leren de leerlingen omgaan met en zich uitdrukken in kunst en cultuur. Met de begeleide invoering van een planningsagenda wil de school haar leerlingen adequaat leren omgaan met taakbelasting en stressvolle situaties. Met initiatieven rond het gebruik van genotsmiddelen en (cyber)pesten wordt gewerkt aan de weerbaarheid van de leerlingen.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles, risicoanalyses en inspraak van het personeel uitvoert.

Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen. De sterke en efficiënte samenwerking tussen de preventieadviseur van de scholengemeenschap en de lokale preventieadviseurs zorgt er voor dat de organisatie BVH vanuit een bewuste attitude gebeurt. Vooral de betrokkenheid van de schoolleiding, onder meer door het veelvuldig uitvoeren van een toezichthoudende rondgang doorheen het hele schoolgebouw, zorgt ervoor dat BVH een vast item vormt in de beleidsvoering van de school.

Voorts toont de werkwijze van de instelling ook aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van het schoolteam. Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen die de beheersing ervan regelen. De uitwerking van het plan is concreet zodat het eigenlijk jaaractieplan fungeert als een werkinstrument. Zowel bij de aanvangsbegeleiding als tijdens de

personeelsvergaderingen is er geregeld aandacht voor aspecten van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Dit leidt tot een cultuur waarbinnen ook de individuele leraar zich alsmaar meer geresponsabiliseerd voelt in de gezamenlijke uitwerking van het beleid rond bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de preventieadviseur scholengemeenschap, de lokale preventieadviseurs en de externe dienst, blijken er nog een aantal tekorten te zijn opgemerkt, zowel op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid als gezondheid en hygiëne. Dit is onder meer het geval voor wat de muziekwolder in het college betreft. Deze tekorten zitten op het ogenblik van de doorlichting in een procesmatige fase en zijn gedeeltelijk opgelost. De verdere verbeteractie is in het jaaractieplan voorzien.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lesplaatsen van de instelling. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in de voorgelegde documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. De eventueel nodige acties die uit deze vaststellingen voortvloeien zijn in het jaaractieplan opgenomen. Een aantal is reeds uitgevoerd tijdens het eerste trimester van het lopend schooljaar.

De preventieadviseur scholengemeenschap alsook de lokale preventieadviseurs zijn nauw betrokken bij het aankoop- en indienststellingsbeleid. De bestelformulieren voor producten of toestellen met een risicofactor worden ondertekend door de preventieadviseur. Zowel van toestellen als machines zijn er indienststellingsverslagen en technische fiches beschikbaar.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de instelling tekorten opspoorde en wegwerkte, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school heeft een visie op leerbegeleiding. Ze biedt een gestructureerde leerlingenbegeleiding aan. Leerlingen met specifieke noden, vragen en problemen kunnen terecht bij de leerlingenbegeleiders en de vakleraren. Samen met de ouders en het CLB werkt de school een begeleidingstraject uit om de leerwinst te verhogen.

In het actieplan voor dit schooljaar gaat de aandacht in de eerste graad vooral uit naar planning. Vanuit een bevraging van de leraren en van het welbevinden van de leerlingen is de nood aan een efficiënte planning naar voor geschoven als actiepunt. De leerlingen leren er werken met een plan- en werkagenda.

Ondersteuning Remediëringslessen worden structureel ingebouwd voor Frans (eerste graad) en wiskunde (eerste en tweede graad). Door alle leraren worden heel wat inspanningen geleverd om de leerlingen (ook naschools) te ondersteunen. Naslagwerken, oefenplatforms, leerstofoverzichten, studietips e.d. bieden de leerlingen de nodige referentiekaders.

De leercoördinatoren volgen alle klassenraden op. Zij geven de leerlingen de nodige feedback voor het verbeteren van hun studiehouding of het starten van een individueel traject.

Tijdens de examenperiode kunnen leerlingen die nood hebben aan extra begeleiding en opvolging terecht in de zorgklas. De beslissing om een leerling in de zorgklas toe te laten wordt steeds in overleg met de leraren, de leerlingenbegeleiding, de ouders en de directie genomen. De initiatieven inzake leerondersteuning worden geregistreerd in een digitaal leerlingvolgsysteem.

Doeltreffendheid De curatieve leerbegeleiding is sterk. Leerlingen met zwakke resultaten worden besproken tijdens de begeleidende klassenraad en krijgen aangepaste hulp of een individueel begeleidingsplan. Na een waarschuwing of op aanraden van de klassenraad start de leerbegeleider of de vakleraar een individuele opvolging van een leerling met studiemoeilijkheden voor een of meer vakken (studiefiche). De verwachtingen rond vorm en tijdsduur van de begeleidingsinitiatieven zijn duidelijk voor elk vak. Tijdens de verschillende klassenraden wordt de inzet en de evolutie van de leerling geëvalueerd en opgevolgd.

De preventieve leerbegeleiding is voor een aantal vakken goed, maar biedt voor een aantal vakken nog groeikansen. De eerste effecten van het leren werken met een planningsagenda zijn veelbelovend. Het leren leren in drie stappen (cursus leerklar maken, leerstof studeren, leerstof herhalen) is geïntegreerd in de meeste vakken. Het inzicht in het individuele leerproces (leerstijlen, transfer strategieën e.d.) tijdens de lessen kan echter transparanter gebeuren in sommige vakken.

Ontwikkeling Het schoolteam professionaliseert zich in motiverende leerbegeleiding. Een aantal leraren hebben de nascholing gevolgd. Verdere professionalisering van het team is geprogrammeerd. De werkgroep leerbegeleiding is zich bewust van de nood aan betrokkenheid van het volledige team om schoolbreed vorderingen te maken.

4.2 Evaluatiepraktijk

31004

Doelgerichtheid De school heeft een duidelijke visie over evalueren en heeft die neergeschreven in een heldere en coherente visietekst. Voor ouders en leerlingen is er een infobundel ter beschikking. De schoolvisie past binnen de afspraken die in de scholengemeenschap zijn gemaakt in het kader van het zorgbeleid. De school vertrekt voor haar attesterings- en oriënteringsbeleid vanuit een aantal oriënteringscriteria voor de 'majorvakken' in de respectievelijke studierichtingen. Om op uniforme en objectieve wijze te kunnen evalueren en oriënteren wenst de schoolleiding dat binnen de vakgroepen gelijkgericht gewerkt wordt wat de inhoud en frequentie van de evaluatie betreft.

Ondersteuning Er bestaan duidelijke afspraken over het aantal rapportperiodes en de puntenverhouding dagelijks werk/examens. Ouders en leerlingen vinden die terug in het schoolreglement en de infobrochure. Elk trimester ontvangen de leerlingen een planning van toetsen en taken. Ze worden gestimuleerd om de planningsagenda op een correcte manier te gebruiken. Om de gelijkgerichtheid inzake evaluatiepraktijk te bevorderen, stuurt de schoolleiding de vakgroepwerking. Dit gebeurt door het vastleggen van een aantal agendapunten en regelmatig contact met de vakcoördinatoren. Geregeld komen ook de vakbegeleiders langs om de leraren in hun evaluatiepraktijk te ondersteunen.

Op de klassenraden worden de resultaten en attitudes van de leerlingen besproken op basis van de gegevens in het leerlingvolgsysteem. De school hanteert duidelijke stappenplannen over welke vormen van remediëring en/of begeleiding in welke gevallen worden opgestart.

Ouders kunnen de leervorderingen van hun kinderen volgen via het digitale puntenboek, waarin de leraren de resultaten van toetsen en taken noteren en waar ruimte is voorzien voor commentaar. Tussentijdse rapporten zijn elektronisch consulteerbaar. Een papieren rapport volgt na elke examenperiode en op het einde van het schooljaar. De school organiseert regelmatig oudercontacten waarmee ze de overgrote meerderheid van de ouders bereikt.

Doeltreffendheid Evaluatiepraktijk is een beleidsprioriteit voor de school. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de beoogde gelijkgerichtheid inzake evaluatie bij de meeste, maar nog niet alle vakgroepen bereikt werd. Ook blijkt dat vele vakgroepen worstelen met het evalueren van attitudes. Al te vaak nemen ze gedragsattitudes mee op in de evaluatie van het dagelijks werk. Voor het verrekenen van de vakattitudes wordt gezocht naar objectieve en werkbare evaluatie-instrumenten.

Bij het nemen van oriënteringsbeslissingen en het adviseren baseert de school zich op vrij strenge oriënteringscriteria. Die stoelen voornamelijk op de resultaten voor een aantal richtingsspecifieke vakken. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de evaluatiepraktijk in verschillende vakken een hoog beheersingsniveau nastreeft. Dit alles, en het gegeven dat bij de berekening van de jaartotalen de examens veel zwaarder wegen dan het dagelijks werk, maakt dat aan sommige leerlingen wellicht nodeloos kansen worden ontnomen. Hoewel de adviezen van de klassenraad doorgaans wel uitgebreid geformuleerd zijn, leveren ze vaak weinig input op prospectief en oriënterend vlak.

Ontwikkeling De evaluatiepraktijk is zowel op het beleidsniveau als binnen de vakgroepen in volle evolutie. Sinds vorig schooljaar worden in de tweede graad geen uitgestelde beslissingen meer toegekend behalve in gevallen die de regelgeving toelaat. Vanaf dit schooljaar is het gewicht van het dagelijks werk tegenover de examens toegenomen in de eerste graad. Om hun evaluatiepraktijk te versterken volgen alle leraren dit of volgend schooljaar een nascholing over motiverende leerbegeleiding.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De beleidsvoering krijgt gestalte vanuit een krachtig en stimulerend leiderschap. Vanuit degelijk en veelvuldig overleg realiseert het directieteam een gemeenschappelijk gedragen beleidsvoering. Deze beleidsvoering is doordacht en vormt de hartslag bij de alsmaar verdere groei van de nog relatief jonge pedagogische eenheid. De schoolleiding investeert sterk in een transparant beleid en heldere communicatie. De bewuste opendeurpolitiek etaleert de vlotte bereikbaarheid van de schoolleiding en creëert veel mogelijkheden voor contacten met leraren, leerlingen en ouders. De schoolleiding heeft sterk geïnvesteerd om zich zowel te informeren als te verdiepen in tal van onderwijsvernieuwingen. Het doorgeven van deze vernieuwende impulsen vanuit de schoolleiding naar het lerarenteam heeft de school, ten aanzien van de vorige schooldoorlichting in 2004 veel winst opgeleverd inzake het aanhouden van kwaliteitsonderwijs gekoppeld aan het versterken van een actueel en eigentijds onderwijsaanbod. Het directieteam denkt en werkt ook mee aan de verdere uitbouw van de scholengemeenschap waarvan de collectieve winst duidelijk aanwijsbaar is in verschillende aspecten van het schoolbeleid.
- Visieontwikkeling** De schoolleiding heeft op doordachte wijze werk gemaakt om te komen tot een breed gedragen visie. Vanuit een participatief beleid heeft de schoolleiding samen met een ruim aantal verantwoordelijken van verschillende beleidsdomeinen een visie ontwikkeld. Deze moet zowel garant staan voor de realisatie van het pedagogisch project gebundeld in het drieluik 'Compagnie, Comfort, Kompas' voor de eerste graad en 'in dialoog met talent' voor de bovenbouw als voor de onderwijskwaliteit binnen de pedagogische eenheid van vandaag en morgen.
- De aanzienlijke inspanningen die de heuse operatie voor de totstandkoming van de pedagogische eenheid van alle participanten heeft geëist, hebben evenwel ook in ruime mate bijgedragen tot de groei naar de kwaliteitsvolle visie die de grondtoon vormt van het geboden onderwijs.
- De vastlegging van de visie heeft een concretisering in een dynamisch schoolwerkplan, dat als een werkinstrument is opgevat en de leidraad vormt voor de beleidsvoering van de pedagogische eenheid. Het schoolwerkplan vormt de hoeksteen van een termijnplanning en biedt richtingwijzers voor nagenoeg alle facetten van het schoolleven. Omwille van zowel de transparantie als de communicatie is het schoolwerkplan bewust beknopt en helder opgesteld. Het is de schoolpartituur die zowel sturing biedt als ruimte laat en daarmee uitnodigt om deze gezamenlijk en kwaliteitsvol in te vullen.

- Besluitvorming** In de groei naar een pedagogische eenheid heeft de schoolleiding sterk ingezet op veelvuldig overleg en het weloverwogen vastleggen van gedragen conclusies. Hoewel in beide scholen reeds een behoorlijke overlegcultuur leefde, is het structureel en constructief overleg nog aanzienlijk opgetild. Naast de wettelijk verplichte overlegorganen biedt vooral de gemeenschappelijke pedagogische raad een belangrijk forum voor alle aspecten die zowel de inhoud als de verticale opbouw van het onderwijs aanbelangen. Agenda's alsook de verslaglegging van deze vergaderingen tonen het groot belang alsook de diepgang van dit overleg. De stevig gevulde vergaderkalender resulteert ongetwijfeld in een hoog vergaderritme. Omwille van de draagkracht van elke participant is waakzaamheid dan ook geboden. In de groei naar een pedagogische eenheid heeft de schoolleiding ook sterk ingezet op de vakgroepwerking. De dynamische sturing, de concrete opdrachten in relatie tot het schoolwerkplan en de degelijke opvolging hebben de vakgroepen tot prioritaire bouwstenen van het verstrekte onderwijs gemaakt.
- Kwaliteitszorg** In de beleidsvoering van de pedagogische eenheid is kwaliteitszorg als belangrijke attitude ingebouwd. Het directieteam heeft zich door lectuur en vorming sinds geruime tijd in deze materie ingewerkt en deze geconcretiseerd in haar beleidsvoering. Het van dichtbij volgen van leraren en vakgroepen levert een duidelijk zicht op het plannen en uitvoeren en biedt de aanzet om vanuit dit toezicht en in overleg eventuele actiepunten ter verbetering op te stellen. De kwaliteitszorg is binnen het algemeen beleid vooral uitdrukkelijk aanwezig omdat het als sluitstuk fungeert van een ruim aantal overlegorganen. Omwille van de haalbaarheid maakt de schoolleiding de keuze om een realistisch aantal onderwijsitems aan diepgaande kwaliteitszorg te onderwerpen. Onder meer vanuit een denkdag met de pedagogische raad worden deze items gezamenlijk vastgelegd voor een of meerdere schooljaren. Voorts levert het stipt aanhouden van de talrijke functioneringsgesprekken een interessante bouwsteen op voor kwaliteitszorg. De daaruit voortvloeiende afspraken tussen de leraren en de schoolleiding vormen een engagementsverklaring om kwaliteitszorg als een continuüm in het leraarschap in te bouwen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid in de meeste doorgelichte vakken.
- De materiële uitrusting voor het vakkenonderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het stimulerende leer- en leefklimaat.
- De professionaliteit en de inzet van het schoolteam.
- De vakgroepwerking.
- De leerbegeleiding.
- De brede en harmonische vorming.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het groeitraject naar een pedagogische eenheid.
- Het gedragen en participatief schoolbeleid.
- Het hanteren van het schoolwerkplan als dynamisch beleidsinstrument.
- De kwaliteitszorg.
- Het beleid rond bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De advisering.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor alle structuuronderdelen.
- voor de **erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor de **overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Gino MALFAIT de inspecteur-verslaggever	Bernard CAULIEZ de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	